

HET OVERHEMD

DOOR G. J. PEELEN

IN ZIJN KOUDE ZOLDERKAMERTJE STAAT Jan Wiegersma voor den verweerden spiegel, met de drukke, ouderwetsche omlijsting.

Critisch neemt hij zijn eigen beeld in zich op:

't Kan zoo wel, denkt hij. De nieuwe kwartjesdas uit de Hema haalt het vale van zijn pak wat op. Alleen jammer, dat die stop in zijn beste witte overhemd nog net even boven zijn vestrant uitkomt. Hij plooit zijn das wat breed uit, trekt het vest iets op, maar telkens komt dat stopje, alsof het daar een kwaadaardig genoegen in heeft, weer even te voorschijn.

Er hangt zooveel af van den eersten indruk, dien hij straks maken zal. Een verwaarloosd of armoedig uiterlijk schrikt af. Hij heeft altijd gehoopt, nog een baantje te krijgen vóór zijn kleeren opraken.

Zoolang hij zonder werk is valt er aan nieuwe koopen niet te denken, en hij weet maar al te goed, dat zijn kansen verkeken is, zoodra hij door z'n goed heen is.

Zoolang je vóórkomen nog eenigszins als van een heer was, ging het met de behandeling nog wel, maar zoodra begon je niet iets armoedigs over je te krijgen, of de beleefdheid werd niet meer in acht genomen, je werd afgesnauwd als een bedelaar, en je zakte steeds dieper...

Nu scheen de oproep juist op tijd gekomen te zijn. Al lang had hij, hoewel hij nog automatisch door bleef gaan zijn sollicitatiebrieven te verzenden, de hoop opgegeven, er nog eens antwoord op te ontvangen.

Tot juist nu de oproep gekomen was.

Er werd een technisch leider gevraagd bij een radio-centrale, belast met het toezicht op het aanleggen der leidingen, en op de ontvangst.

Daar zat nog altijd toekomst in, nu de menschen vaak het eigen toestel verkochten om radiodistributie, die maar een paar dubbeltjes per week kostte, te nemen.

Om half elf moet hij op 't kantoor van den directeur zijn, op de Keizersgracht.

Hij is eerst, toen hij den brief las, opgewonden van vreugde geweest — zou nu eindelijk het leed geleden zijn?

Daarna is onzekerheid en onrust gekomen.

Er zijn natuurlijk veel meer sollicitanten geweest, en hij zal wel niet de eenige zijn, die opgeroepen is. Er zullen er wel enkelen uitgekozen zijn, en nu hangt het er maar van af, wie den besten indruk maakt, de mooiste getuigschriften heeft, of de meeste praktische ervaring. Hij heeft alleen maar zijn twee jaar als volontair bij de A.E.G. In een heel andere richting dan de radiotechniek, al beheerscht hij ook die wel.

Als hij nu nog eens afviel?

Vannacht heeft hij niet kunnen slapen.

Daarvoor was hij te onrustig en te vol van gedachten. Gisteren heeft hij zijn moeder geschreven, maar er nog geen woord over gerept. Als het eens mis was...

Hij heeft veel gebeden, de laatste uren vooral.

Dwingend, zóó, dat het hem moeilijk viel aan zijn vragen toe te voegen: „Maar niet mijn wil, doch de Uwe geschiede!” En hij heeft het gevoeld, dat zóó zijn gebed niet was, zooals God het wil.

Hij moest plotseling weer aan zijn H.B.S.-tijd denken; als hij, in de eerste klas, plotseling voor een onverwachte repetitie geplaatst werd, en zich niet al te zeker van zijn zaak voelde, had hij vaak gebeden om een vol-

doende, en toch bij 't terug ontvangen van het proefwerk een onvoldoende gekregen.

God hoort me niet, had hij toen, in jongensachtige teleurstelling en bitterheid, gedacht. Het is altijd het tegenovergestelde van wat ik vraag!

En bij een volgende repetitie had hij met een naieve bijgeloovigheid, listig gebeden: „Heere, geef toch, dat ik onvoldoende krijg,” maar dan daarmee geen vrede hebbend, — God mocht nu zijn bidden eens wél verhooren! — er haastig aan toegevoegd: „Geef me toch een voldoende cijfer, Heere!”

Met een glimlach besefte hij, dat hij nu bijna in staat zou zijn, hetzelfde te doen, uit onzekerheid of zijn gebed wel verhoord zou worden.

En 't moest toch verhoord worden, wilde het nog langer goed met hem gaan.

Als het nu uitkwam, zooals hij wenschte, dán zou hij zien, dat hij niet tevergeefs deze moeilijke jaren zijn vertrouwen op God gesteld had. Dan zou hij Hem heel zijn verder leven dankend liefhebben.

Telkens weer was hij zoo, dien onevenwichtig doorworstelden nacht, teruggeschrokken voor de zondigheid van zijn eigen gedachten. Alsof God Zich voorwaarden stellen en zóó met Zich zou laten marchandeeren.

En deemoedig had hij dan weer vergeving gevraagd.

Nu, nu hij zoo dicht voor de beslissing staat, is er enkel zenuwachtigheid.

Veel te vroeg gaat hij de deur uit, na een laatsten blik in den spiegel.

Op straat loopt hij verstrooid zijn weg. Door zijn hoofd hamert al maar dit eene zinnetje: „Ik móét dat baantje hebben,” om op 't volgend oogenblik plaats te maken voor de gedachte, die hem een rilling van vreugde geeft: „Als ik dat baantje toch eens kreeg!”

Hij tracht het zich te realiseeren, gaat ongemerkt wat meer rechtop loopen, 't hoofd op.

Hij blijft even staan voor een confectie-zaak, waaruit rijen voldaan glimlachende wasgezichten hem tegenstralen.

Die jas ga ik koopen als ik het baantje heb, en dat pak wordt dan van mij — volgende week misschien al.

Veel te vroeg staat hij voor 't bedoelde adres. Hij kan nu nog niet naar binnen gaan, en loopt eerst nog een paar maal een blokje rond.

Eindelijk is 't de afgesproken tijd.

Hij moet nog even — een uur minstens, meent hij — wachten op de gang, eer de directeur voor hem te spreken is.

Kort, zakelijk tracht hij de gestelde vragen te beantwoorden. Alles gaat goed denkt hij.

Tot hij zich plotseling ervan bewust wordt, dat de heer geen oog van hem af laat, hem onafgebroken opneemt.

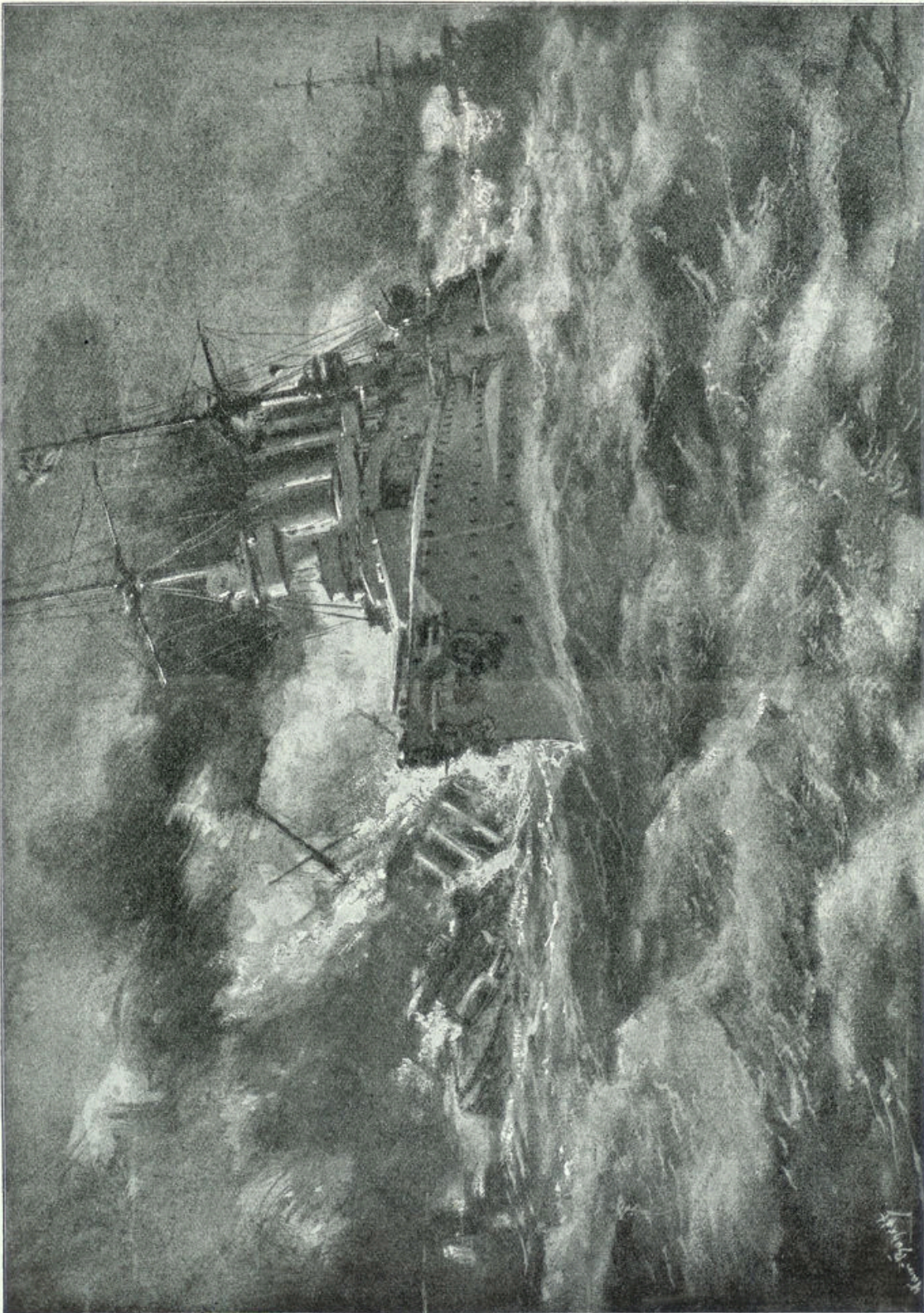
De directeur acht zich namelijk een uitstekend menschenkenner. Tegen vrienden beroemt hij zich steeds erop, dat hij de menschen, door ze even te fixeeren, volkomen dóór heeft, en dat zijn eerste indruk hem nog nooit bedrogen heeft.

Als Jan Wiegersma dat geweten had, zou hij zich rustiger gevoeld hebben; dan had hij, bekend met die psychologische uitstapjes van den heer tegenover hem, niets hoeven te vreezen.

Nu maakt het hem plotseling zenuwachtig. Wat kijkt die man toch onafgebroken naar hem, zou er iets...

Dan herinnert hij zich de stop in zijn overhemd, en dat brengt hem van zijn stuk.

Hij bloost tot achter zijn ooren, friemelt aan zijn das, trekt aan zijn vest, kijkt ongerust tersluiks omlaag, en

Herinnering aan 1914. DE ZEEFLAG BIJ CORONEL

Naar een tekening van Prof. A. Bohrdt

verstaat daardoor niet de volgende vraag, die tot hem gericht wordt, — wat hem nog meer in de war maakt.

De directeur heeft zijn conclusies al getrokken. D'r is iets niet in den haak met dat kereltje. Dat geweten is niet zuiver. Hij kan er niet tegen, dat ik hem aankijk, slaat de oogen neer, weet met zijn vingers geen weg, en friemelt maar wat aan zijn kleeven. „Niet te vertrouwen, of veel te zenuwachtig” is zijn eindiagnose.

En in beide gevallen kan hij hem niet gebruiken.

Begapt is hij al genoeg, met kabels en lood, door de vorige, en zenuwachtige menschen kan hij ook niet gebruiken, als ze zooveel werkluif onder zich krijgen. Niks gedaan. Met zoo iemand nemen ze een loopje!

Hoewel hij vriendelijk zegt, dat Wiegersma een serieuze candidaat is, en dat hij er ernstig over nadenken zal: „U krijgt dan wel zoo gauw mogelijk bericht!”, weet hij al: Die jongeman krijgt het baantje niet!

Daar zal wel meer achter zitten, iemand met zijn opleiding, en dan alleen nog maar volontair geweest... nee, daar hadt je al heel weinig menschenkennis voor noodig, om te zien, dat er iets niet in den haak is!

Jan Wiegersma voelt een sterke neiging bij 't weggaan, waartegen hij zich met geweld verzetten moet, om den directeur z'n hand te nemen, en hem te smeeken het met hem te probeeren, hem toch in ieder geval op proef te nemen, een kans te geven...

Maar hij gaat met een buiging de deur uit.

Hij is niet zonder hoop.

Hij weet natuurlijk niet, wie er nog meer zullen moeten komen, maar hij geeft zichzelf toch een goede kans.

Hij lacht de etalagepoppen toe in het confectiemagazijn. „Volgende week neem ik je die jas af!” zegt hij in gedachten tegen een bête terugglimlachende wasfiguur.

En in een vischwinkeltje trakteert hij zichzelf op een tweetal gebakken bokkingen, voor straks bij de middagboterham.

Eens één keer geen spek! En vanavond maar naar de automatiek eten, in plaats van brood, zooals de laatste week.

Als hij 's avonds daarvan terugkomt vindt hij al den brief van den centrale-directeur:

„tot mijn spijt niet van uw diensten gebruik maken, daar bereids in de vacature is voorzien”...

Hij heeft nu nog geld voor veertien dagen...

En dan...

DE VRIEND DER GEZONDHEID

Psoriasis of schubziekte. — Dit is een tamelijk vaak voorkomende huidziekte, gekenmerkt door droge schubben, die op een rooden of bruinen ondergrond zitten, soms hevig jeuken en als men ze afkrabt, bloeden. De psoriasis breidt zich op eigenaardige wijze uit, zoodat er lijnen en figuren op de huid ontstaan. Er vormen zich vlekken, die in het midden genezen en zich dan kringvormig uitbreiden. De ziekte is veelal erfelijk en dan zeer hardnekkig. De algemeene gezondheidstoestand kan niets te wenschen overlaten, vele lijdens worden er dan ook oud bij. Toch zijn de verschijnselen lastig genoeg om er iets tegen te doen. Tal van middelen worden aanbevolen, zoowel inwendig als uitwendig. Het meeste is nog te verwachten van een inwendige *arsenikakuur*, die evenwel niet op eigen houtje gedaan, maar door den dokter moet voorgeschreven en geleid worden. Uitwendig worden zwavelbaden, wasschen met resorcine-salicyl-zwavelzeep, ook hoogtezoon-bestralingen aangewend. Van belang is een zooveel mogelijk *zoutarm dieet*: scherp gezouten en gekruide spijzen, zooals haring, spek, ham, worst, mosterd en peper moeten in elk geval worden vermeden.

Dr J. V.

136

TEEKENEN DER TIJDEN

„Gods stem in eigen binnenste”

EEN DEZER DAGEN BRACHTEN DE BLADEN een bericht uit Duitschland, hetwelk doet zien, hoe ver we van de beproefde paden af kunnen geraken, indien we het blijvend Getuigenis der absolute Waarheid verwisselen voor het wisselend getuigenis der steeds veranderlijke menschelijke opinie.

Bedoeld bericht — het was ontleend aan de N. R. C. — sprak over een nieuwe *profetisch-politieke* ontboezeming van Johannes Müller (niet te verwarren met den Rijksbisschop van dien naam), waarvan de strekking hierin bestaat, dat de boodschap van de groote Christelijke Kerkgemeenschappen eigenlijk niet veel anders is dan een doodende theologie, en dat ze zelf niet veel anders zijn dan een paar groote synagogen, waaruit Jezus en Zijn levend Woord hebben plaats gemaakt voor een theologie zonder leven!

Bij zulke woorden spitst men de ooren, omdat men erkent, met schaamte en droefheid, dat er werkelijk veel verstarring is, waar echt leven wezen moest. Maar welk een teleurstelling als er dan volgt:

„Alleen wie als een kind is geworden en eerlijk en onbevangen naar Gods stem in eigen binnenste luistert om die te volgen, kan het Koninkrijk Gods verwezenlijken.”

De man, die deze woorden heeft uitgesproken, heeft oorspronkelijk het standpunt van het Derde Rijk ten aanzien van het Jodenvraagstuk op grond van het Evangelie veroordeeld. Maar nu looft hij „het Duitsche wonder,” en eischt voor Hitler ook van den Christengeloovige gehoorzaamheid.

„Adolf Hitler,” zoo verklaart deze politieke profeet, „is geen vrucht der religie, maar van het geloof, geen gewas der cultuur, maar van de natuur, geen verstandsmensch, maar orgaan van een roeping Gods in al de eischen, die hem elken dag door de geboorteweëen van het nieuwe Duitschland worden gesteld.”

Men lette eens aandachtig op de tegenstellingen tusschen religie en geloof, cultuur en natuur, verstand en roeping.

En dan volgt nog: „In hem (Hitler) leeft zijn volk met al zijn nood, maar ook met de belofte, die het ontvangen heeft, door de reddende tusschenkomst van God.”

„De Standaard” kan terecht spreken van „een *nieuw* geloof,” als zij den zwakken theoretischen opbouw behandelt van socialisme en nationaal-socialisme.

Aangaande het eerste heeft een Fransch schrijver de opmerking gemaakt, dat het theoretisch zwak is, maar dat het een sterk geloof openbaart. Het oude, beproefde geloof verwerpt men verachtelijk, om geestdriftig het nieuwe geloof te belijden.

Men heeft in onzen tijd *bezieling* noodig.

Men zoekt die bezieling in een of ander politiek stelsel, maar men komt in synagogen, waar de waarheid Gods niet de eerste of in het geheel geen plaats heeft.

„Gods stem in eigen binnenste.”

Wat klinkt dat woord van Johannes Müller mooi, en hoe kunnen religieus aangelegde geesten er door worden verlost. Hoe zwaarmoedig klinkt daarnaast dat oude woord van een anderen Johannes: „de bijl ligt aan den wortel der boomen!”

Welk een aantrekkelijk parool voor ons, menschen, die zoo gaarne een God van onzelve maken en die — de Paradijs-geschiedenis ligt er ten bewijze! — zoo graag „als God” willen zijn!

„Gods stem in eigen binnenste.”

De subjectieve religie wordt op de plaats gesteld van de objectieve Waarheid, die van de stem Gods gewaagt, welke *tot den mensch komt* en waarnaar de mensch heeft te luisteren.

De mensch wendt zich van deze Godsspraak af en begeert een religie, met de inspraak van het eigen hart, als middel of zelfs als uitgangspunt!

Menschvergoding is zelfvergoding.

De mensch wordt op Gods plaats gesteld.

Hoe ver geraken we van de beproefde paden af, indien we het eeuwig blijvend Getuigenis loslaten en naar iets anders grijpen, omdat we toch bezielde willen zijn!

J. T.